

**UCHWAŁA NR XIII/...../2019
RADY MIEJSKIEJ W PIERZCHNICY**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych w gminie Pierzchnica na rok 2020**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn.zm.) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pierzchnica na rok 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz

mgr inż. Stanisław Strąk

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pierzchnica na rok 2020

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Wstępna ocena sytuacji:
  - 2.1 Charakterystyka gminy Pierzchnica,
  - 2.2 Diagnoza ogólna,
  - 2.3 Diagnoza wśród uczniów szkół podstawowych w gminie Pierzchnica
3. Adresaci programu.
4. Cele programu.
5. Działania podejmowane przy realizacji celów szczegółowych.
6. Sposoby realizacji zadań.
7. Realizatorzy programu.
8. Zasady funkcjonowania Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy.
9. Budżet Programu.
10. Monitorowanie problemów alkoholowych w Gminie Pierzchnica.

1. Wstęp

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra społeczności gminnej, organy gminy są zobowiązane do kształtowania polityki społecznej, która sprzyja w szczególności tworzeniu odpowiednich warunków do realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany został na bazie ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 1 w/w ustawy obowiązkiem jednostek samorządu terytorialnego jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Obowiązek corocznego uchwalania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Realizacja takich zadań prowadzona jest na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego co roku przez radę gminy.

2. Wstępna ocena sytuacji

2.1 Charakterystyka gminy Pierzchnica

Gmina Pierzchnica zajmuje obszar blisko 105km² i składa się z 17 sołectw. Obszar gminy zamieszkuje 4760 osób, w tym 2369 kobiet i 2391 mężczyzn (dane na dzień 30.11.2019r.). Siedzibą gminy jest miasto Pierzchnica. W ostatnich latach liczba mieszkańców gminy jest stabilna. Pomimo to występują na terenie gminy migracje do miast oraz wyjazdy zagraniczne w poszukiwaniu pracy.

Spora część mieszkańców żyje w ubóstwie, opieką ze strony Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy w 2018 roku objętych zostało 169 rodzin (481 osób), w tym 23 rodziny (57 osób), to rodziny, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu oraz 1 osoba (1 rodzina) z problemem narkomanii. Alkoholizm w gminie stanowi istotny problem. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2018 na leczenie odwykowe skierowała 8 osób, natomiast w 2019r. na leczenie odwykowe skierowano dotąd 4 osoby (stan na 30.11.2019r.). W 2018 roku zwołano 13 posiedzeń, na których przeprowadzono rozmowy z 17 osobami nadużywającymi alkoholu, o leczenie odwykowe wpłynęło również 25 nowych wniosków. Komisja wydała w 2018 roku 3 postanowienia dotyczące zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, opiniując zgodność lokalizacji i ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy w Pierzchnicy.

Na terenie gminy znajdują się dwie szkoły podstawowe - w Pierzchnicy i Drugni. Do szkół podstawowych w roku szkolnym 2019/2020 uczęszcza w sumie 392 uczniów. Do szkół ponadpodstawowych młodzież dojeżdża do pobliskich miejscowości tj. do Kielc, Chmielnika, Buska-Zdroju. W gminie wzrasta sieć placówek kultury, powstają nowe kluby młodzieżowe oraz świetlice środowiskowe, funkcjonują również świetlice szkolne obejmujące opieką dzieci dowożone do placówek oświatowych. Ze zbiorów Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Pierzchnicy korzystają uczniowie oraz pozostali mieszkańcy gminy. Mocną stroną gminy są organizacje pozarządowe, które włączają się w realizację gminnych zadań wynikających z programów profilaktycznych.

2.2 Diagnoza ogólna

Największą zdiagnozowaną grupę stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Niepokoje fakt, że problemy z nadużywaniem alkoholu pojawiają się często w rodzinach biednych gdzie brakuje pieniędzy na podstawowe potrzeby, występuje bezrobocie oraz gdzie wychowują się małe dzieci. Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego picia. Uzależnienie od alkoholu bliskiej osoby i związane z tym jej nieprawidłowe funkcjonowanie wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych, jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Uzależnienie jest tym czynnikiem, który może doprowadzić do dysfunkcji rodziny. Dotkliwą konsekwencją życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną może być współuzależnienie. Jednym z zaburzeń ściśle skorelowanych z alkoholem jest przemoc w rodzinie, najczęściej jest to przemoc domowa oraz ubóstwo. Nadużywanie alkoholu jest powodem znęcania się psychicznego a także fizycznego nad domownikami i niejednokrotnie jest jednym z głównych powodów rozpadu rodziny.

Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka – poznawczy, emocjonalny i społeczny. Takie zachowania mają niewątpliwie bardzo negatywny wpływ na spokojne życie całej rodziny, a przede wszystkim na prawidłowy rozwój dzieci.

Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówek wsparcia dziennego – świetlic socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych itp. oraz innych form pomocy dzieciom z grup ryzyka z zaburzonymi zachowaniami.

2.3 Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych w gminie Pierzchnica

W październiku bieżącego roku szkolnego wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Pierzchnica została przeprowadzona diagnoza społeczna. Miała ona na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych wśród uczniów. W badaniu łącznie wzięło udział 193 osoby, gdzie rozkład próby był równy między chłopcami i dziewczynkami – 50/50%. Wśród badanych uczniów, najliczniejszą grupę

stanowili uczniowie klasy VI szkoły podstawowej (35%) i klasy V (27%). 20% badanych było uczniami klasy VII, 16% klasy VIII, a 2% ankietowanych stanowili uczniowie klasy IV. Zakres działań badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dzieci i młodzieży,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz przemocy domowej i rówieśniczej.

Pierwszy blok tematyczny dotyczył problemu alkoholowego z perspektywy dzieci i młodzieży. Uczniowie zostali zapytani o to, czy ich rówieśnicy piją alkohol. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 28% respondentów. 44% ankietowanych uważa, że ich koledzy/ koleżanki nie piją alkoholu, a 28% nie ma wiedzy na ten temat. Jak wynika z analizy danych, 8% ankietowanych spożywało alkohol jednokrotnie, 13% piło kilka razy, 4% badanych wiele razy sięgało po alkohol, a 3% pije regularnie. 73% uczniów przyznało, że nigdy w życiu nie spożywało alkoholu. Na kolejne pytania dotyczące spożywania alkoholu odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż spożywały alkohol. Na pytanie, w jakim wieku uczeń spożywał alkohol, 46% badanych odpowiedziało, że miało wówczas 11-13 lat, 26% respondentów piło napoje alkoholowe pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 8-10 lat w dniu inicjacji alkoholowej miało 28% respondentów. W kolejnym pytaniu badani zostali zapytani o częstotliwość spożywania alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi uczniów, większość - 56% nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, 27% zdarzyło się pić napoje wysoko procentowe 1-2 razy, 10% 3-4 razy, a 4% 5-7 razy, więcej niż 7 razy alkohol spożywało 3% ankietowanych. Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (76%), następnie szampana (49%) i wódkę (43%). Po wino sięga 35% badanych, 27% po whisky, a 20% po likiery i nalewki. Inne, bliżej nie określone alkohole wybiera 12% respondentów. Po raz pierwszy uczniowie sięgnęli po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (44%) lub ze znajomymi na podwórku (24%). 20% ankietowanych deklaruje, że piło po raz pierwszy napój alkoholowy w czasie imprezy towarzyskiej, 18% na dyskotecę, 14% uczniów piło pod nieobecność rodziców w domu, a 2% w czasie wycieczki szkolnej. Większość osób pijących alkohol – 82% nie doznało przykrości z powodu jego spożywania. 6% doświadczyło problemów w rodzinie, kolejne 6% wskazało na pogorszenie relacji koleżeńskich, 4% miało problemy w szkole, a 2% miało problemy finansowe. Większość badanych, bo 59% twierdzi, że zostało poczęstowanych alkoholem. 24% podkrađło napój wysokoprocentowy rodzicom, 18% poprosiło kogoś o jego zakup, a 16% dostało go od starszych kolegów. 10% ankietowanych alkohol kupiło sobie samemu. W zdecydowanej większości, rodzice uczniów wiedzą, że ich dzieci spożywają alkohol (57%). 43% nie ma świadomości, że ich pociechy są po inicjacji alkoholowej. Rodzice, którzy wiedzą, że ich dzieci piją alkohol - 38% z nich nic nie zrobiło z tym faktem. 38% uczniów twierdzi, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę. W opinii 8% respondentów, rodzice zdenerwowali się i wyznaczyli karę, a 4% podało że szukali pomocy u specjalisty, pozostali zareagowali inaczej.

Następny blok pytań dotyczył problemu nikotynowego wśród osób nieletnich w gminie Pierzchnica. 44% badanych twierdzi, że ich rówieśnicy nie palą papierosów, natomiast według 31% respondentów, osoby w ich wieku mają takie doświadczenia. 25% respondentów deklaruje brak wiedzy na temat sięgania po wybory nikotynowe przez rówieśników. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 4% badanych paliło papierosy jednokrotnie, kolejne 10% kilkakrotnie próbowało palić papierosy, natomiast 1% palił wiele razy. Do regularnego sięgania po wyroby tytoniowe przyznało się 2% respondentów. Większość badanych – 83% nigdy nie paliło papierosów.

Kolejny blok pytań dotyczył środków psychoaktywnych. Uczniowie zostali zapytani o to, ile razy w życiu zdarzyło się im zażywać środki psychoaktywne. 97% nigdy nie zażywało środków psychoaktywnych, a 2% uczniów twierdzi, że sięgnęli po nie jednokrotnie, natomiast 1% brał

je kilka razy. Na pytanie o motywy sięgnięcia po środki psychoaktywne, badani uczniowie podali, że kierowała nimi chęć dobrej zabawy - 50%. W dalszej kolejności wskazali na presję grupy, ciekawość, relaksację, chęć bycia modnym oraz zaimponowanie w towarzystwie. Aż 67% uczniów twierdzi, że narkotyk otrzymało nieświadomie.

Kolejny blok tematyczny dotyczył spostrzegania zjawiska przemocy przez uczniów ze szkół w gminie Pierzchnica. Jak wynika z danych, aż 28% uczniów doświadczyło przemocy, pozostali – 72% nie ma takich doświadczeń. Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/ koleżanki ze szkoły byli jej sprawcami - 57%. Następnie wskazali na rodzeństwo - 23%, znajomych - 23%, matkę – 6% i ojca – 4%, natomiast 28% podało, że sprawcą aktu przemocy były inne osoby. 35% ogółu badanych przyznało, że w szkole występuje problem przemocy. Przeciwnego zdania jest 23% respondentów, natomiast 42% nie ma informacji na ten temat. Z odpowiedzi respondentów wynika, że 21% z nich stosowało zachowania przemocowe wobec innych osób. Większość – 79% nie ma takich doświadczeń.

Ostatni blok tematyczny dotyczył spostrzegania działań profilaktycznych przez dzieci i młodzież z gminy Pierzchnica. W pierwszym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie najciekawszych i najefektywniejszych według nich zajęć. Najwięcej odpowiedzi padło na pogadanki z wychowawcą - 54%. Dla części respondentów najciekawsze są zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą – 38%, zajęcia z przedstawicielem Policji - 31% oraz spektakl lub musical profilaktyczny - 26%. Według 37% uczniów w ich szkole brakuje warsztatów z psychologiem lub innym specjalistą, zdaniem 31% nie ma wystarczającej ilości zajęć z wykorzystaniem form multimedialnych. 29% uznało, że brakuje spektakli lub musicali profilaktycznych, według 15% respondentów za mało jest zajęć z przedstawicielem Policji, a 12% wskazało na inne, bliżej nie określone formy zajęć profilaktycznych. Zdaniem 61% uczniów prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie, ponieważ badani wiele się dowiedzieli i były one ciekawe. Warto zwrócić uwagę, że 25% respondentów nie brało udziału w takich zajęciach, a 14% uważa, że nie wniosły one nic nowego i były nieciekawe.

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy dotyczących gminę Pierzchnica w odniesieniu do opinii uczniów. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła rozpoznanie sytuacji uczniów gminy, ich opinii i postaw względem uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz przemocy.

Podsumowując, w gminie Pierzchnica występuje problem alkoholowy wśród młodych mieszkańców. Palenie papierosów przez młodych mieszkańców również jest widoczne. Niepójący jest fakt, iż jest grupa młodych ludzi, w której palenie papierosów wyszło poza fazę eksperymentowania i stało się regularną czynnością. Badanie wykazało również, że część badanych uczniów miało styczność z narkotykami lub dopalaczami. Część uczniów posiada niepełną wiedzę na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, co domaga się zastosowania szerokich działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym. Problem przemocy w gminie Pierzchnica jest znaczący, bowiem aż 28% uczniów przyznaje, że jej doświadczyło. Szczególnie dostrzegalnym jej rodzajem jest przemoc rówieśnicza, bowiem większość uczniów doznało przemocy ze strony kolegów ze szkoły i 35% uważa, że w ich szkole występuje przemoc. Jak wynika z analizy materiału badawczego, problem przemocy domowej jest mniejszy niż przemocy rówieśniczej, jednak również dostrzegalny. Warto również pochylić się nad zjawiskiem cyberprzemocy i poszerzyć wiedzę uczniów zarówno na temat istoty tego problemu, jak i konsekwencji jej stosowania dla ofiary i sprawcy. Wobec powyższego należy podjąć działania profilaktyczne, zapobiegające dalszemu rozwojowi omawianych problemów.

3. Adresaci programu

Adresatami programu są mieszkańcy gminy Pierzchnica, w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem alkoholowym,
- osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione,

- dzieci i młodzież,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów alkoholowych i pomocą osobom i rodzinom z problemem alkoholowym,
- środowiska abstynenckie,
- podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program skierowany jest do osób, którzy w życiu prywatnym, bądź zawodowym spotykają się z problemem nadużywania i uzależnienia od alkoholu, a także jego konsekwencjami oraz do wszystkich zainteresowanych tą problematyką. Gmina z racji dysponowania odpowiednią wiedzą o problemach swoich mieszkańców, a także o swoich możliwościach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności. Zadania zawarte w programie skierowane są do osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin, a także do dzieci i młodzieży. Alkoholizm jest dużym problemem społecznym dotyczącym nie tylko osób dorosłych, ale coraz częściej także młodzież i dzieci.

Wpajanie zasad zdrowego stylu życia od najmłodszych lat daje szansę na stworzenie zdrowego społeczeństwa w pełni świadomego zagrożeń, jakie niesie cywilizacja, np. stres czy uzależnienia. Dom rodzinny, szkoła i środowisko zewnętrzne, w którym przebywają dzieci i młodzież, kształtują osobowość młodego człowieka. Należy zatem zadbać o to, aby instytucje do tego powołane i organizacje społeczne były zdolne do przyjęcia zadań wychowawczych w przypadkach zaistnienia takich potrzeb. Do sfery zadań publicznych należą zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Oznacza to, że w przypadku realizacji zadań z tego zakresu zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i organizacje pozarządowe obowiązują stosowanie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. Cele programu

Program opiera się na przesłankach wynikających z potwierdzonego przez współczesną naukę oddziaływania napojów alkoholowych na poszczególne osoby i społeczności. Ignorowanie czy lekceważenie którejkolwiek z przesłanek powoduje znaczną przewagę szkód, które wynikają ze spożywania napojów alkoholowych przez nieletnich oraz z nadużywania takich napojów przez dorosłych. Powoduje to ogromne straty, narusza tożsamość, suwerenność, wolność, zdrowie, rozwój i dobrobyt. Istnieją precedensy, które wskazują na to, że ignorowanie troski o trzeźwość wprost zagraża istnieniu narodu lub bardzo negatywnie wpływa na jego życie społeczne, polityczne, ekonomiczne i pozycję międzynarodową.

Głównymi celami programu są:

- 1) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób nadużywających bądź uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez zapewnienie dostępu do świadczeń terapeutycznych i rehabilitacyjnych oraz pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
- 2) Zmniejszenie ilości osób uzależnionych i nadużywających alkoholu, zmniejszanie rozmiarów problemów już istniejących.
- 3) Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej oraz ochrona uczniów przed zagrożeniami uzależnień, reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
- 4) Dostarczanie uczniom i rodzicom adekwatnych informacji na temat skutków ryzykownych zachowań i umożliwienie racjonalnego wyboru własnych postępowań.
- 5) Wzrost świadomości wśród mieszkańców gminy na temat skutków picia alkoholu, w tym zarówno rodziców jak i dzieci.
- 6) Reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób zachowań ryzykownych, informowanie o tym wychowawców, rodziców, a w razie potrzeby odwoływanie się do specjalistycznej pomocy.

- 7) Szkolenia, pomoc wychowawcom, uczniom i rodzicom w organizowaniu kontaktów ze specjalistami, współpraca z rodzicami w celu likwidacji zachowań ryzykownych.
- 8) Zmniejszenie ilości cierpiących z powodu zachowań osób nadużywających alkoholu.
- 9) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

5. Działania podejmowane przy realizacji celów szczegółowych

Działania podejmowane przez gminę Pierzchnica w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych obejmują wiele obszarów:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin – 10.000 zł
- 2) Działalność Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy – 19.000 zł
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, a także wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych zajmujących się sprawami rozwiązywania problemów alkoholowych – 42.000 zł

6. Sposoby realizacji zadań

Podejmowane inicjatywy będą miały na celu edukowanie, uświadamianie, kształtowanie prawidłowych postaw, zdolności do dokonywania wyborów oraz oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Stosowane będą różne metody i programy uwzględniające profilaktykę uniwersalną i selektywną, które będą miały na celu osłabianie wpływu czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących w szkole, rodzinie oraz środowisku lokalnym, grupy młodych ludzi w różnych przedziałach wiekowych. Zaplanowane działania prowadzone będą w różnych środowiskach i kierowane będą zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin – rola Punktu Konsultacyjnego:
  - a) umożliwienie korzystania z pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym mieszczącym się w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Pierzchnicy,
  - b) dostosowanie godzin pracy Punktu do potrzeb zainteresowanych,
  - c) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy,
  - d) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,
  - e) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
  - f) rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- 2) Działalność Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy:
  - a) udział członków w posiedzeniach Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - b) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia przez osoby upoważnione przez Burmistrza Miasta i Gminy Pierzchnica zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - c) szkolenia członków Komisji,
  - d) obsługa biurowa oraz inne środki niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Komisji,
  - e) koszty związane z opłatami sądowymi (wydanie opinii biegłego sądowo – psychiatrycznej oraz odpisu postanowienia),

- 3) Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, a także wśród rodziców:
- a) szkolenia dla osób biorących udział w realizacji programu profilaktycznego,
  - b) organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkolnych programów edukacyjnych,
  - c) realizację i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat szkód wynikających z nadużywania alkoholu,
  - d) organizowanie w szkołach spektakli profilaktycznych dotyczących problemów uzależnień,
  - e) prowadzenie szkoleń i warsztatów dla rodziców i nauczycieli, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Organizacja szkoleń dla osób pracujących z dziećmi, dotyczących efektywnych sposobów przekazywania wiedzy na temat uzależnień, wskazywania alternatywnych wzorców spędzania wolnego czasu, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów.
  - f) propagowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie imprez profilaktycznych i konkursów,
  - g) stwarzanie atmosfery przychylności i wsparcia dla lokalnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - h) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych zajmujących się sprawami rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - i) wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w zakresie profilaktyki alkoholowej i rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - j) ogłaszanie otwartych konkursów na wspieranie zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki,
  - k) organizowanie i współfinansowanie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - kluby młodzieżowe, świetlice,
  - l) zakup nagród i materiałów na konkursy oraz materiałów dydaktycznych do przeprowadzania zajęć profilaktycznych.

7. Realizatorzy programu

Realizatorami programu uchwalonego na 2020 rok w gminie Pierzchnica są:

- 1) Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy,
- 2) Szkoły Podstawowe w Pierzchnicy i w Drugni,
- 3) Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy,
- 4) Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Pierzchnicy,
- 5) Punkt Konsultacyjny w Pierzchnicy,
- 6) Komisariat Policji w Morawicy,
- 7) organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Pierzchnica,
- 8) inne instytucje realizujące pośrednio zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz współpracujące przy ich realizacji.

8. Zasady funkcjonowania Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy:

- 1) Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pierzchnicy działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- 2) M-GKRPA jest koordynatorem realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Członkom Komisji za uczestnictwo w posiedzeniu przysługuje dieta w wysokości:
- Przewodnicząca Komisji – 220,00zł brutto (*słownie: dwieście dwadzieścia złotych 00/100*),
  - Sekretarz Komisji – 200,00zł brutto (*słownie: dwieście złotych 00/100*),
  - pozostali członkowie Komisji – 160,00zł brutto (*słownie: sto sześćdziesiąt złotych 00/100*).
- 4) Do obowiązków M-GKRPA należy:
- a) prowadzenie postępowania zobowiązującego do podjęcia leczenia odwykowego osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
  - b) prowadzenie rozmów motywujących do leczenia odwykowego w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
  - c) prowadzenie rozmów z rodzinami osób uzależnionych w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
  - d) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy),
  - e) dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

9. Budżet programu

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za wydane zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków pozyskanych z innych źródeł przez podmioty włączone do realizacji Programu. Zaplanowane wydatki na rok 2020 w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pierzchnica wynoszą – 71.000,00zł.

10. Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie Pierzchnica:

Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie Pierzchnica polega na wymianie informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy, gromadzeniu i analizie danych na temat problemu alkoholowego w gminie, prowadzeniu działań mających na celu ocenę rodzaju i stopnia zagrożenia uzależnieniem od alkoholu, a także monitorowanie skuteczności realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych oraz na zbieraniu danych o skali pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym w rodzinie.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Nr XIII/...../2019 Rady Miejskiej w Pierzchnicy

z dnia 30 grudnia 2019r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych w gminie Pierzchnica na rok 2020

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Powyższy zapis doprecyzowany jest w art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy, w którym wyszczególniono zadania własne gminy dotyczące działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jakie gmina powinna realizować w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z kolei art. 4¹ ust. 2 w/w ustawy nakłada na radę gminy obowiązek uchwalania corocznie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pierzchnica na rok 2020 został opracowany zgodnie z w/w obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie miasta i gminy Pierzchnica.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pierzchnica na 2020 rok jest zasadne.

Burmistrz

mgr inż. Stanisław Strąk